

ГУМАНІТАРНА СИТУАЦІЯ ТА КЛЮЧОВІ ПОТРЕБИ В ГРОМАДАХ ПЕРВОМАЙСЬКОГО ТА ВОЗНЕСЕНСЬКОГО РАЙОНІВ **МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

(травень – липень 2026 року)

Протягом травня – липня 2026 року команда Благодійного фонду «Схід SOS» здійснила моніторинг гуманітарної ситуації у 21 громаді Первомайського та Вознесенського районів Миколаївської області.

Моніторинг охопив 13 громад Вознесенського району та 8 громад Первомайського району.

Вознесенський район	Первомайський район
Вознесенська громада	Первомайська громада
Південноукраїнська громада	Арбузинська громада
Братська громада	Врадіївська громада
Веселинівська громада	Кривоозерська громада
Доманівська громада	Благодатненська громада
Єланецька громада	Кам'яномостівська громада
Олександрівська громада	Мигіївська громада
Бузька громада	Синюхинобрідська громада
Дорошівська громада	
Мостівська громада	
Новомар'ївська громада	
Прибужанівська громада	
Прибузька громада	

Під час моніторингових візитів фахівці та фахівчині спілкувалися з представниками місцевої влади, соціальних служб, медичних та освітніх закладів, комунальних підприємств і громадських організацій. Команда фонду також відвідала місця тимчасового проживання і оселі стаціонарного догляду.

Основні українські та міжнародні ОГС, які представлені в громадах:

БФ «Схід SOS», ГО «Десяте квітня», БФ «Право на захист», Товариство Червоного Хреста України, БФ «АДРА Україна», Міжнародний БФ «Карітас України», Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA), Данська рада у справах біженців (DRC), Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН), Європейський Союз, Програма «U-LEAD з Європою», Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Організації надають грошову допомогу, продуктів і гігієнічні набори, непродовольчі товари, юридичні консультації, психологічну підтримку, соціальний супровід вимушено переміщеним особам, відновлюють пошкоджене житло та інфраструктуру, облаштовують безбар'єрні медичні кабінети, встановлюють модульні будинки, облаштовують місця тимчасового проживання та підтримують репродуктивне здоров'я жінок і дівчат.

Населення та демографічні зміни

За даними порталу «[Децентралізація](#)», станом на 2026 рік:

Первомайський район	📍 140 населених пунктів
	👤 149 667 людей
	Найбільшою за чисельністю населення є Первомайська громада.

Вознесенський район	📍 253 населені пункти
	👤 191 313 людей
	Найбільшою за чисельністю населення є Південноукраїнська громада – 43 779 людей.

Від початку повномасштабного вторгнення громади обох районів приймають переселенців. Станом на липень 2026 року у Вознесенському районі проживає майже 19 700 вимушено переміщених осіб, у Первомайському – приблизно 12 000. **Загалом це майже 31 700 людей, які потребують доступу до житла, соціальних, медичних, освітніх та адміністративних послуг.**

Моніторинг засвідчив спільні для обох районів **демографічні тенденції**: скорочення чисельності населення, відтік молоді та людей працездатного віку, а також збільшення частки людей старшого віку.

Благодатнівська громада Первомайського району

Безпекова ситуація

Первомайський і Вознесенський райони віддалені від лінії активних бойових дій. Водночас повітряні тривоги, ракетні атаки, удари безпілотників, ризик падіння уламків та пошкодження інфраструктури й далі впливають на життя громад.

У Вознесенському районі розташовані важливі об'єкти енергетичної, тран-

спортивної та іншої критичної інфраструктури. У Первомайському районі громади проводять інвентаризацію захисних споруд і облаштовують найпростіші укриття в закладах освіти, охорони здоров'я та адміністративних будівлях. Окрему увагу приділяють створенню безпечних умов для освітнього процесу.

Вознесенський район

Серед актуальних потреб громад обох районів – облаштування та підтримання в належному стані захисних споруд, удосконалення систем оповіщення, забезпечення резервного живлення та безперервної роботи критичної інфраструктури.

У серпні 2026 року, уже після завершення моніторингових візитів, Вознесенський район кілька разів зазнавав російських атак.

Унаслідок удару по Вознесенській громаді 5 серпня постраждали шестеро людей. Усіх госпіталізували. На об'єкті транспортної інфраструктури було пошкоджено будівлю та спеціальну техніку. Про це [повідомив](#) в.о. начальника Миколаївської обласної військової адміністрації Георгій Решетілов.

23 серпня російські війська двічі атакували Вознесенський район безпілотниками типу Shahed. Було пошкоджено об'єкт енергетичної інфраструктури, через що частина району тимчасово залишилася без електропостачання. Ніхто не постраждав, згодом енергетики відновили подачу електроенергії. Про це [повідомило видання Радіо Свобода](#) з посиланням на Миколаївську ОВА.

■ Стан доріг, інфраструктура та доступ до базових послуг

У Первомайському та Вознесенському районах працюють заклади охорони здоров'я, освіти й соціального захисту, а також ЦНАПи. **Основною проблемою залишається нерівний доступ до послуг:** здебільшого спеціалізовані установи зосереджені в містах і селищних центрах, тоді як жителі віддалених сіл залежать від стану доріг, транспортного сполучення та виїзної роботи фахівців і фахівчинь.

У Первомайському районі спеціалізовані медичні, адміністративні та соціальні послуги зосереджені переважно в Первомайській і Кривоозерській громадах. У селах доступна здебільшого первинна медична допомога, тому для консультації

спеціалізованих лікарів людям доводиться їхати до більших населених пунктів. Для наближення послуг працюють ФАПи, мобільні аптеки, виїзні медичні команди, віддалені робочі місця ЦНАПів і цифрові сервіси. Первомайська, Врадіївська та Мигіївська громади також отримали електроскутери для соціальних працівників.

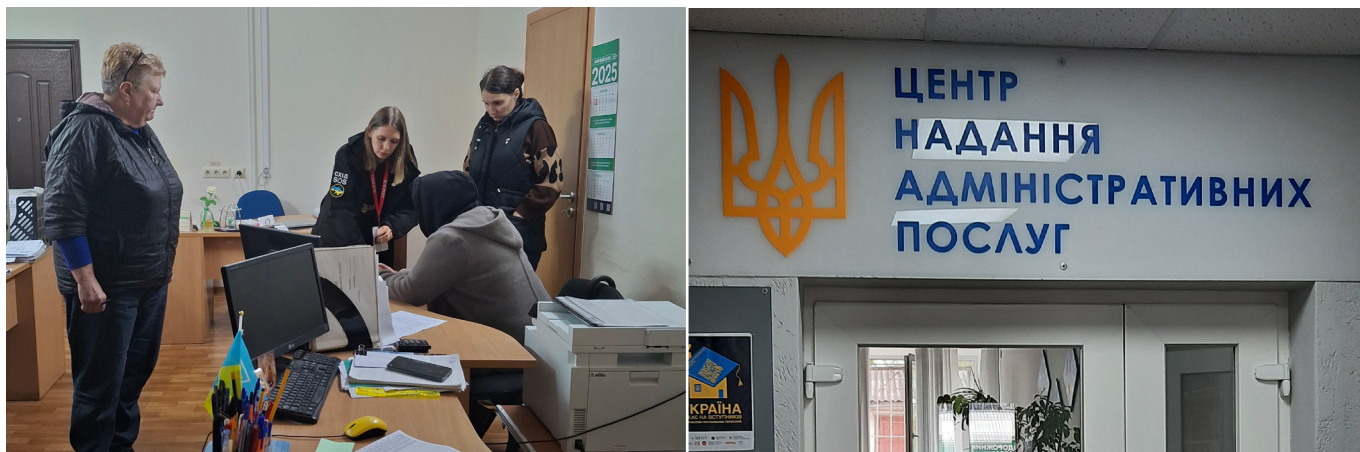
Доступ до послуг у районі ускладнюють зношені дороги й інженерні мережі.

Поганий стан доріг до віддалених сіл зафіксовано в Богодатненській та Кам'яномостівській громадах, а в Мигіївській бракує регулярного громадського транспорту. У віддалених мікрорайонах Первомайська – Фрегаті, Грензаводі та Цукровому – є проблеми з дорогами, транспортним сполученням, освітленням і вивезенням сміття. Водопровідні споруди Первомайської громади експлуатуються з 1960-х років і потребують модернізації, а тимчасовий полігон побутових відходів перевантажений.

Стан доріг в Богодатнівській громаді Первомайського району та у с. Мостове Вознесенського району

У Вознесенському районі центри надання соціальних послуг працюють майже в усіх громадах, але їхні кадрові та матеріально-технічні можливості різняться. Відділення стаціонарного догляду в Братській, Доманівській, Єланецькій та Олександрівській громадах наближають соціальні послуги до жителів віддалених населених пунктів, однак потребують ремонтів, нового обладнання та створення безбар'єрних умов.

с. Врадіївка Первомайського району

с. Доманівка Вознесенського району

Комунальні послуги у Вознесенському районі загалом надаються стабільно, протевселахВеселинівської,Єланецької,Дорошівської,МостівськоїтаПрибузької громад актуальними залишаються ремонт місцевих доріг і покращення транспортного сполучення. Обмежені місцеві бюджети ускладнюють оновлення транспортної, комунальної та соціальної інфраструктури.

Першочерговими потребами двох районів є ремонт місцевих доріг, розвиток регулярного транспортного сполучення, модернізація інженерних мереж і комунального обладнання, розширення мобільних послуг та створення безбар'єрних умов.

Пріоритетні потреби обох районів – ремонт місцевих доріг, розвиток регулярного транспортного сполучення, модернізація водопровідних та інших інженерних мереж, оновлення комунальної техніки й розширення мобільних послуг.

Житлові рішення для переселенців, місця тимчасового проживання та оселі стаціонарного догляду

У Первомайському та Вознесенському районах проживає майже 31 700 внутрішньо переміщених людей: орієнтовно 12 000 – у Первомайському та 19 700 – у Вознесенському. Крім тимчасового розміщення, актуальними залишаються постійне житло, працевлаштування, доступ до послуг та інтеграція в приймаючі громади.

📍 ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН

У Первомайську функціонують два місця тимчасового проживання загальною місткістю 35 місць. На базі відділення інтегрованих послуг облаштовано 20 місць, ще 15 – у відділенні стаціонарного догляду. На момент моніторингу обидва МТП були повністю заселені. Брак вільних місць обмежує можливості громади розміщувати нових евакуйованих людей.

с. Врадіївка Первомайського району

У Первомайському психоневрологічному інтернаті проживають 140 людей. Серед них – 29 переселенців і 118 людей з інвалідністю, 16 мешканців не можуть

самостійно пересуватися та потребують постійної сторонньої допомоги.

У Первомайській громаді за підтримки данського фонду GAUFonden зводять модульне містечко для людей, які були вимушені залишити свої домівки через війну. Проект передбачає встановлення 50 модульних будинків площею приблизно 72 м² кожен. На момент моніторингу вже зведено 14 будинків.

Для повноцінного функціонування містечка необхідно підвести комунікації та облаштувати територію.

📍 ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ РАЙОН

У Вознесенській громаді реконструювали колишній гуртожиток і облаштували в ньому 12 квартир. На реалізацію проекту спрямували 5,3 млн грн державної субвенції. Квартири передали в безоплатне користування 12 вимушено переміщеним сім'ям, які сплачують лише за комунальні послуги.

Також громада працює з **державною програмою житлових ваучерів** для окремих категорій переселенців. Розмір допомоги для одного отримувача становить 2 млн грн. На момент моніторингу подано 31 заяву, 29 із яких уже задоволено. Програму реалізують відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України №1176](#).

Крім того, підготовлено проект реконструкції **ще однієї будівлі на 24 квартири для подальшого розселення переселенців**. Орієнтовна вартість робіт становить 80 млн грн. Наразі громада шукає фінансування.

У Доманівській громаді за підтримки міжнародних партнерів побудували та ввели в експлуатацію дев'ять модульних будинків. Вони обладнані необхідними комунікаціями та пристосовані для постійного проживання сімей.

Модульний будинок у с. Доманівка Вознесенського району

У Південноукраїнській громаді створили спеціалізоване модульне містечко для медичних працівників із-поміж переселенців. Проект реалізували за підтримки швейцарської асоціації «Допомога Україні» (Doromoga Ukraine). Це дало змогу

забезпечити фахівців житлом і водночас підтримати кадровий потенціал місцевої системи охорони здоров'я.

У Вознесенську функціонує оселя стаціонарного догляду, де проживають 138 людей, серед яких приблизно 40 переселенців. Установа надає соціально-побутові, медичні та реабілітаційні послуги. Водночас вона потребує ремонту покрівлі, модернізації системи опалення, санітарно-побутових приміщень, оновлення меблів і створення безбар'єрних умов.

У Новосвітлівському психоневрологічному інтернаті проживають майже 200 людей. У закладі працює сонячна електростанція потужністю 110 кВт, встановлена за фінансування Міністерства закордонних справ Данії. Вона допомагає підтримувати роботу інтернату під час перебоїв з електропостачанням. Серед актуальних потреб закладу – ремонт санітарних кімнат і житлових корпусів, оновлення медичного обладнання та облаштування безбар'єрного простору.

Невеликі відділення стаціонарного догляду місткістю до 30 місць також працюють у Братській, Доманівській, Єланецькій та Олександрівській громадах. Вони забезпечують догляд за людьми старшого віку та з інвалідністю у віддалених населених пунктах, однак більшість потребує ремонту приміщень і облаштування.

Оселі стаціонарного догляду у Веселинівській та Доманівській громадах Вознесенського району

Економічна ситуація, зайнятість і кадрові виклики

Економічна ситуація в Первомайському та Вознесенському районах значною мірою залежить від сільського господарства. Водночас економічний профіль районів різниться: у Первомайському важливу роль відіграють переробна промисловість, торгівля, транспорт і малий бізнес, а у Вознесенському – енергетика, промисловість і робота Південноукраїнської атомної електростанції.

ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН

Основу економіки району становить агропромисловий комплекс. Підприємства і фермерські господарства спеціалізуються на вирощуванні зернових, зернобобових, технічних та олійних культур, а також на тваринництві. Сільське господарство забезпечує значну частину робочих місць і надходжень до місцевих

бюджетів, однак робить економіку сільських громад залежною від погодних умов, посух і врожайності.

Найбільше промислових підприємств, закладів торгівлі, транспортних компаній і надавачів послуг зосереджено в Первомайській громаді. Кривоозерська громада поєднує аграрне виробництво з торгівлею, логістикою та переробкою сільськогосподарської продукції. У Врадіївській громаді переважають фермерські господарства та підприємства, пов'язані з вирощуванням зернових, бобових і олійних культур. Перспективними напрямками для цих громад є розвиток локальної переробки, зберігання продукції, логістики та обслуговування агровиробників.

Економіка Арбузинської громади, крім сільського господарства, охоплює виробництво електроенергії, аквакультуру, фермерство та рибальство. Мигіївська громада має потенціал для розвитку зеленого й активного туризму, однак туристична діяльність залишається сезонною та залежить від стану доріг і рекреаційної інфраструктури. Синюхинобрідська, Благодатненська та Кам'яномостівська громади мають переважно аграрну спеціалізацію та обмежені можливості для економічної диверсифікації.

За наведеними у звіті реєстровими даними, у Кривоозерській громаді зареєстровано приблизно 554 юридичні особи, у Врадіївській – 536, Первомайській – майже 500, Арбузинській – 435, Синюхинобрідській – 209, Благодатненській – 168, Мигіївській – майже 120, Кам'яномостівській – близько 110. Ці показники характеризують **масштаб підприємницького середовища**, однак не відображають точної кількості активних підприємств і фактичних роботодавців.

Серед основних економічних проблем району:

- скорочення кількості людей працездатного віку;
- відтік молоді;
- дефіцит кваліфікованих працівників;
- зношеність виробничої та комунальної інфраструктури;
- обмежений доступ бізнесу до фінансування.

У Кривоозерській громаді актуальним є розвиток переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, в Арбузинській і Синюхинобрідській – зменшення залежності від кліматичних ризиків, у Мигіївській – покращення транспортної доступності та місцевої інфраструктури з урахуванням рекреаційного потенціалу громади.

📍 ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ РАЙОН

Економіка Вознесенського району базується на сільському господарстві, енергетиці, харчовій і переробній промисловості, транспорті та малому підприємстві. Здебільшого сільські громади мають аграрну спеціалізацію, тоді як промислова й підприємницька діяльність зосереджена переважно у Вознесенській та Південноукраїнській громадах.

Південноукраїнська громада є найбільшим енергетичним центром району. Розташована тут Південноукраїнська АЕС забезпечує робочі місця, надходження до місцевого бюджету та роботу підприємств суміжних галузей. Це

робить громаду фінансово спроможнішою порівнюючи з невеликими сільськими громадами району.

У Вознесенській громаді представлені виробництво будівельних матеріалів, видобувна та шкіряна промисловість, транспорт, логістика, торгівля і сфера послуг. Відносна віддаленість району від лінії активних бойових дій також сприяла релокації деяких підприємств. Малий і середній бізнес відновлює роботу та користується державними грантовими, місцевими й міжнародними програмами підтримки.

Водночас економічні можливості громад суттєво різняться. Братська, Веселинівська, Єланецька, Олександрівська, Доманівська, Бузька, Дорошівська, Мостівська, Новомар'ївська, Прибужанівська та Прибузька громади залежать переважно від сільського господарства. Обмежені місцеві бюджети, поганий стан доріг і віддаленість деяких сіл ускладнюють розвиток підприємництва, перевезення продукції та доступ людей до робочих місць.

Одним із головних викликів для Вознесенського району є дефіцит кваліфікованих працівників. У громадах бракує водіїв, трактористів, агрономів, механізаторів, електромонтерів, слюсарів, працівників комунальних підприємств, медичних і соціальних працівників. На кадрову ситуацію впливають міграція, відтік молоді та старіння населення.

Основні потреби в громадах

За результатами моніторингу визначено шість пріоритетних напрямів підтримки.

1. Посилення безпеки та енергетичної стійкості.

Громади потребують належно облаштованих укриттів у закладах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, удосконалення систем оповіщення і резервного живлення для критичної інфраструктури та закладів стаціонарного догляду;

2. Розширення житлового фонду для переселенців.

Повна заповненість двох МТП Первомайська свідчить про брак резервних місць. Необхідно завершити модульне містечко в Первомайську, де зі запланованих 50 будинків зведено 14, та залучити 80 млн грн для реконструкції будівлі на 24 квартири у Вознесенській громаді;

3. Оновлення закладів стаціонарного догляду.

Оселя стаціонарного догляду у Вознесенську й Новосвітлівський психоневрологічний інтернат потребують ремонтів, нового обладнання та створення безбар'єрних умов. Оновлення також потребують відділення стаціонарного догляду в Братській, Доманівській, Єланецькій та Олександрівській громадах;

4. Розширення медичної, психологічної, юридичної та соціальної підтримки.

У віддалених селах необхідно розвивати роботу мобільних аптек, виїзних медичних команд, соціальних працівників, а також виїзні юридичні і психологічні консультації. Найбільше такої підтримки потребують переселенці, люди старшого віку та з інвалідністю, ветерани, ветеранки й сім'ї в складних

| життєвих обставинах;

5. Ремонт доріг, розвиток транспорту та комунальної інфраструктури.

У Первомайському районі транспортні проблеми найбільш помітні в Благодатненській, Кам'яномостівській і Мигіївській громадах. У Вознесенському – у Веселинівській, Єланецькій, Дорошівській, Мостівській, Прибузькій та інших сільських громадах. Також серед потреб – модернізація водопровідних споруд і системи поводження з відходами в Первомайській громаді та гідротехнічних споруд у Синюхинобрідській;

6. Подолання кадрового дефіциту та створення робочих місць.

Громадам не вистачає медичних і соціальних працівників, водіїв, механізаторів, агрономів, електромонтерів, слюсарів і працівників комунальних підприємств. Потрібні професійне навчання і перекваліфікація, працевлаштування переселенців, підтримка малого бізнесу та розвиток локальної переробки сільськогосподарської продукції.

Моніторинговий звіт підготовлено в межах проєкту «MESH: Багатогалузева надзвичайна допомога громадам із високим рівнем ризику» від БФ «Схід SOS» за координації БФ «Право на захист» та за підтримки Гуманітарного фонду для України (ГФУ/UHF).